

รักชาติโดยใช้ “วันสันติภาพไทย”

วราภรณ์ สามโกเศศ
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต

ใครที่ได้ดูภาพยนตร์เรื่อง “นเรศวรมหาราช” หรือ “ขุนรองปลัดชู” แล้วก็คงรู้สึก
หวงแหนแผ่นดินและรักชาติมากขึ้น อย่างไรก็ตามทั้งสองเรื่องเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนานมาแล้ว
จนบางคนอาจรู้สึกไกลตัว ยังมีเหตุการณ์สำคัญหนึ่งที่เกิดขึ้นเมื่อ 66 ปีก่อนที่อาจทำให้รู้สึก
คล้ายกันได้ เพียงแต่ทางการไม่ให้ความสำคัญแก่มัน จนจะลืมกันไปหมดแล้ว

วันที่ 8 ธันวาคม 2484 (ค.ศ. 1941) ญี่ปุ่นยাত্রาทัพเข้าในดินแดนประเทศไทย
ตั้งแต่ปากน้ำเจ้าพระยา ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร นครศรีธรรมราช สงขลา ฯลฯ
ยุวชนทหาร ตำรวจ ทหาร และประชาชน ต่อบุคลากรทุกหนแห่งอย่างกล้าหาญ
ยิ่งจนมีคนบาดเจ็บล้มตายนับพันคน ต่อมาประเทศไทยประกาศสงครามเมื่อวันที่ 25 มกราคม
2485 กับอังกฤษ (บริเตนใหญ่) และสหรัฐอเมริกา โดยเป็นพันธมิตรร่วมกับญี่ปุ่น

ตลอดเวลาของการยึดครองประเทศไทย คนไทยจำนวนหนึ่งในประเทศได้ต่อสู้
ญี่ปุ่นใต้ดินโดยร่วมมือกับข้าราชการและนักเรียนไทยในอังกฤษและสหรัฐอเมริกา และกลุ่มคน
เหล่านี้ใช้นามว่า “ขบวนการเสรีไทย” ภายใต้การนำอย่างลับ ๆ ของนายปรีดี พนมยงค์
ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ขบวนการเสรีไทยมีพลพรรคใต้ดินจำนวนนับหมื่นคน มีนักศึกษามาจาก
มหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นักเรียนเตรียม
นายเรือ กลุ่ม “นักเรียนนายสิบตำรวจทหาร” ซึ่งมาจากนักเรียนเตรียมอุดมจากจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย และนักเรียนเตรียมปริญญาของมหาวิทยาลัยวิชาธรรมศาสตร์และการเมือง

ในปลายเดือนกรกฎาคม 2488 (ค.ศ. 1945) ฝ่ายสหประชาชาติ (The Allies)
พร้อมที่จะยกพลบุกเกาะญี่ปุ่น ทางทหารสหรัฐประเมินว่าหากใช้กำลังบุก ทหารอเมริกันอาจ
ต้องตายระหว่าง 500,000-1,000,000 คน เนื่องจากทหารญี่ปุ่นต่อสู้อย่างดุเดือด
หลักฐานก็คือก่อนหน้านั้นไม่ต่ำกว่าเดือน อเมริกันต้องสูญเสียทหารไปในสงครามปาซิฟิกคือที่

เกาะ Iwo Jima ตาย 6,000 คน บาดเจ็บ 20,000 คน และบาดเจ็บอีก 70,000 คน
เมื่อบุกเกาะ Okinawa (ญี่ปุ่นก็สูญเสียทหารกว่าหนึ่งแสนคน พลเรือนตายนับหมื่นคน)

อย่างไรก็ดีเมื่ออาวุธสำคัญคือระเบิดปรมาณูเสร็จพร้อมที่จะใช้งานในปลายเดือน
กรกฎาคม 2488 ประธานาธิบดีทรูแมนก็ตัดสินใจบงการสงครามโลกครั้งที่สองที่ทำลายชีวิตคนไป
แล้ว 50 ล้านคน ด้วยการทิ้งระเบิดปรมาณูลงเมืองฮิโรชิมาคนตายไป 140,000 คน ในวันที่
6 สิงหาคม 2485 และเมื่อญี่ปุ่นยังไม่ยอมแพ้ก็ทิ้งอีกลูกหนึ่งในวันที่ 9 สิงหาคม ลงเมืองนางาซากิ
คนตายไป 74,000 คน

ในวันที่ 15 สิงหาคม 2488 ญี่ปุ่นก็ประกาศยอมแพ้ ซึ่งกว่าที่จะประกาศยอม
แพ้ได้นั้น หลังจากมีการต่อสู้กันภายในของญี่ปุ่น มีกลุ่มทหารต้องการปฏิวัติล้มล้างรัฐบาล
ที่จะประกาศยอมแพ้แต่ก็ถูกปราบปรามได้ในที่สุด

ในวันที่ 16 สิงหาคม หลังการยอมแพ้ของญี่ปุ่นหนึ่งวัน กองบัญชาการทหาร
สูงสุดของ พล.ร.อ.เมาทแบตเตน ได้โทรเลขให้คำแนะนำแก่นายปรีดี พนมยงค์ ผู้ซึ่งได้ร่วมมือ
อย่างลับ ๆ กับอังกฤษมาตลอดให้ประกาศโดยด่วนยกเลิกการประกาศสงครามตลอดจนสัญญา
และข้อความต่าง ๆ ที่รัฐบาลไทยได้ทำไว้กับญี่ปุ่น โดยกระทรวงต่างประเทศอังกฤษให้แจ้งว่า
หากนายปรีดี ดำเนินการตามข้อแนะนำ อังกฤษก็พร้อมที่จะไม่บังคับให้ไทยยอมจำนนเพียงผู้แพ้
สงคราม

คำถามที่สำคัญก็คือเหตุใดอังกฤษจึงรักใคร่เห็นอกเห็นใจไทยขนาดนั้น ยอมที่
จะไม่ถือว่าเป็นผู้แพ้สงคราม ซึ่งหากอยู่ในฐานะผู้แพ้สงครามเพราะได้ประกาศร่วมรบกับญี่ปุ่น
และได้ประกาศสงครามกับบริเตนใหญ่และสหรัฐอเมริกาด้วย ประเทศไทยก็ต้องถูกยึดครอง
โดยกองกำลังต่างชาติ สูญเสียเอกราช ทรัพย์สินสมบัติของชาติอาจถูกปล้นหรือถูกยึด
คนไทยอาจถูกข่มเหงรังแก ฆ่าหรือข่มขืน ประเทศอาจถูกแบ่งแยกหรือยึดครองเป็นส่วน ๆ
(ฝรั่งเศสนั้นจ้างไทยมานานแล้ว อาจเป็นโอกาสทองเพราะตนเองเป็นผู้ชนะสงครามด้วย)
อีกทั้งอาจต้องใช้หนี้สงครามเป็นเงินทอง ทรัพย์สิน ผลิต ดินแดน ตลอดจนอาจ
ถูกทำสัญญาเอาเปรียบสารพัดรูปแบบได้ ดังตัวอย่างของเยอรมันหลังสงครามโลกครั้งที่หนึ่ง
และสอง

คำตอบที่เหตุใดไทยไม่ถูกถือว่าเป็นผู้แพ้สงคราม ก็คือไทยได้พิสูจน์ให้อังกฤษ
และสหรัฐอเมริกาเห็นตลอดระยะเวลา 4 ปีว่าคนไทยไม่เห็นด้วยกับการประกาศสงครามกับ

อังกฤษและสหรัฐอเมริกา และมีกลุ่มคนไทยที่ประสานมือกันต่อสู้โดยมีอุดมคติและจุดประสงค์เดียวกันคือร่วมมือกับฝ่ายพันธมิตรต่อต้านและขับไล่กองทัพญี่ปุ่นออกจากประเทศไทยเพื่อให้สงครามยุติโดยเร็วที่สุด

เมื่อได้รับโทรเลขในวันที่ 16 สิงหาคม 2488 ในเย็นวันเดียวกัน นายปรีดี พนมยงค์ ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล ก็ดำเนินการตามคำแนะนำ อังกฤษและสหรัฐอเมริกาก็ประกาศยอมรับการประกาศสันติภาพของไทยทันที

ผู้เขียนขอแนะนำบางส่วนของ “ประกาศสันติภาพ” มาให้อ่านกัน ดังนี้ “.....โดยที่ประเทศไทยเคยถือนโยบายอันแน่วแน่ที่จะรักษาความเป็นกลางอย่างเคร่งครัดและจะต่อสู้การรุกรานของต่างประเทศทุกวิถีทาง ดังปรากฏเห็นได้ชัดจากการที่ได้มีกฎหมายกำหนดหน้าที่คนไทยในเวลารบ เมื่อพุทธศักราช 2484 อยู่แล้วนั้น ความจำนงอันแน่วแน่งกล่าวนี้ได้แสดงให้เห็นประจักษ์แล้วในเมื่อญี่ปุ่นได้ยাত্রาทัพเข้าในดินแดนประเทศไทย ในวันที่ 8 ธันวาคม พุทธศักราช 2484 โดยได้มีการต่อสู้การรุกรานทุกแห่ง และทหาร ตำรวจประชาชนพลเมืองได้เสียชีวิตไปในการนี้เป็นอันมาก

เหตุการณ์อันปรากฏเป็นสักขีพยานนี้ได้แสดงให้เห็นอย่างแจ่มแจ้งว่า การประกาศสงครามเมื่อวันที่ 25 มกราคม พุทธศักราช 2485 ต่อบริเตนใหญ่และสหรัฐอเมริกา ตลอดจนการกระทำและฝ่าฝืนขึ้นขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญและกฎหมายบ้านเมืองประชาชนชาวไทยทั้งภายในและภายนอกประเทศ ซึ่งอยู่ในฐานะที่จะช่วยเหลือสนับสนุนสหประชาชาติ ผู้รักที่จะให้มีสันติภาพในโลกนี้ได้กระทำการทุกวิถีทางที่จะช่วยเหลือสหประชาชาติดังที่สหประชาชาติส่วนมากยอมทราบอยู่แล้ว ทั้งนี้เป็นแสดงเจตจำนงของประชาชนชาวไทยอีกครั้งหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยต่อการประกาศสงครามและการกระทำอันเป็นปฏิปักษ์ต่อสหประชาชาติดังกล่าวมาแล้ว

บัดนี้ ประเทศญี่ปุ่นได้ยอมปฏิบัติตามคำประกาศของสหรัฐอเมริกา บริเตนใหญ่ จีน และสหภาพโซเวียต ซึ่งได้กระทำ ณ นครปอตสדם แล้ว สันติภาพจึงกลับคืนมาสู่ประเทศไทย อันเป็นความประสงค์ของประชาชนชาวไทย

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงขอประกาศโดยเปิดเผยแทนประชาชนชาวไทยว่า การประกาศสงครามต่อสหรัฐอเมริกาและ

บริเตนใหญ่ เป็นโมฆะไม่ผูกพันประชาชนชาวไทย ในส่วนที่เกี่ยวกับสหประชาชาติ ประเทศไทยได้ตัดสินใจที่จะให้กลับคืนมาซึ่งสัมพันธไมตรีอันดีอันเคยมีมากับสหประชาชาติเมื่อก่อนวันที่ 8 ธันวาคม พุทธศักราช 2484 และพร้อมที่จะร่วมมือเต็มที่ทุกทางกับสหประชาชาติในการสถาปนาเสถียรภาพในโลกนี้”

ทั้งหมดนี้คือประวัติศาสตร์เมื่อ 66 ปีก่อน วันที่ 16 สิงหาคม ซึ่งคณะรัฐมนตรีในสมัยนายชวน หลีกภัย เป็นนายกรัฐมนตรีได้ประกาศให้เป็น “วันสันติภาพไทย” ได้เวียนมาอีกวาระหนึ่ง

“วันสันติภาพไทย” เป็นวันสำคัญในทางสัญลักษณ์ของการต่อสู้เพื่อรักษาแผ่นดินและความรักชาติของคนไทย เสียสละต่อสู้ผู้รุกรานจนเสียชีวิตเป็นอันมากในวันยกพลขึ้นบกประเทศไทยวันที่ 8 ธันวาคม 2484 และระหว่างสงครามของพลพรรคขบวนการเสรีไทย

วันที่ 16 สิงหาคม “วันสันติภาพไทย” เป็นวันสมควรแห่งการจดจำและสั่งสอนลูกหลานไทยให้เอาเยี่ยงอย่าง ในการรักษาหวงแหนชาติ ชาติไทยจะต้องอยู่ไปอีกนาน แต่คุณภาพชีวิตของคนในชาติในอนาคตจะเป็นอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับความรักชาติของคนไทยในปัจจุบัน

“วันสันติภาพไทย” เป็นวันที่คนไทยทุกคนควรศึกษาและจดจำโดยมีภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนให้ความสำคัญโดยเฉพาะในยามที่การ “ล่าเมืองขึ้น” ด้วยวิธีการอันแนบเนียนต่าง ๆ กำลังดำเนินไปอย่างเข้มข้นเช่นในปัจจุบัน

หนังสือที่ระลึกวันสันติภาพไทย พ.ศ. 2552 ได้สรุปไว้อย่างชัดเจนว่า “ความสำเร็จในการรักษาเอกราช อธิปไตยตลอดจนเกียรติศักดิ์และเกียรติภูมิของชาติไทย ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 มิได้เกิดการอภินิหารของสิ่งลึกลับใด ๆ และมีได้เกิดจากการใช้เล่ห์เหลี่ยมทางกฎหมายหรือนโยบายการเมืองการทูตแต่อย่างใด ประเทศไทยคงเอกราชและอธิปไตยไว้ได้ด้วยการต่อสู้”
